

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yirmeyah

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 596 [1835 oder 1836]

דכ הימרי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9113

יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵינוּ: (לז) כֹּה
 תֹּאמַר אֶל־הַנְּבִיא מִהֲרֵעַנְךָ
 יְהוָה וּמִהֲדַבֵּר יְהוָה: (לח) וְאִם־
 מִשָּׂא יְהוָה תֹּאמְרוּ לָכֵן כֹּה אָמַר
 יְהוָה יַעַן אֲמַרְכֶם אֶת־הַדָּבָר
 הַזֶּה מִשָּׂא יְהוָה וְאֶשְׁלַח אֵלֵיכֶם
 לֵאמֹר לֹא תֹאמְרוּ מִשָּׂא יְהוָה:
 (לט) לָכֵן הִנְנִי וְנִשְׁתִּי אֶתְכֶם נִשְׂא
 וְנִשְׁתִּי אֶתְכֶם וְאֶת־הָעִיר
 אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם וְלֹאֲבֹתֵיכֶם
 מֵעַל פָּנָי: (מ) וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם
 חֲרֻפַּת עוֹלָם וּכְלָמוֹת עוֹלָם
 אֲשֶׁר לֹא תִשְׁכַּח:

דיגען גאטטעס דעם העררן
 דער הערשאַרען, אונזערעם
 גאטטעס. (לז) זא מוס אלוץ
 דער פראפעט געפראגט ווער
 דען, „וואס האט דער עוויגע
 געאנטווארטעט, וואס האט
 דער עוויגע געשפראכען“.
 (לח) וואללמעט איהר אבער
 דעססען אונגעאכטעט רענגאך
 נאך איינעם אויסשפרוכע דעם
 עוויגען פראגען, זאלעסט דער
 עוויגע פאלגענדעס אייך זא
 גען, ווייל איהר (נעהויך)
 אימער איך נאך דעם אויס=
 דרוקעס „שפרוך דעם
 עוויגען“ בערוענעט, דא
 איך דאך צו אייך געשיקט אונד
 איך פערבאטהען האבע, דען
 אויסדרוק „שפרוך דעם
 עוויגען“ פערנער צו ער
 וועהנען: (לט) דארום ערשיי
 נע איך נון (מיט דעם חוים=
 טפרולע), איך ענטרייסע איך
 גאנץ אויס מיינעם אנדענקען,
 אונד פערשטאכע אייך אונד
 דיא שטארט וועלכע איך אייך

כֹּד (א) הִרְאֵנִי יְהוָה וְהִנֵּה שְׁנֵי
 דוֹדָאֵי תֹאנִים מוֹעֲדִים

אך כוד (א) היראני יהוה והנה שני
 דודאי תאנים מועדים

אונד אייערן פאטערן געגעבען, אויס מיינעם אנגעוויכטע. (מ) בערעקקע אייך מיט עוויג
 גער שמוץ, אונד מיט עוויגער שאַנדע, דיא נייע פערגעססען ווירד.

כֹּד (א) אֵינַע ערשׂיִינוּג צײַגטע מיר דער עוויגע, איך זאָה נעמליך צווייא קערבע
 ר ש י

דברי אש מאת רעהו (כאן) גם זה לשון מיושר: (לז) כה תאמר אל הנביא. כשאם באים לשאל
 דברי מאת הנביא: (לט) ונשיתי. לשון גיד הנשה (בראשית ל"ב) ולשון ונשמה גבורתם (לקמן
 ג"א) קוסץ ומטלטל ממקו' למקום:

כֹּד (א) דודאי. קדרות: מועדים-מוכנים: החרש ואת והמסגר. תלמידים חכמים שגלו עם

ב א ו ר

הביאור המשא וכאשר העירותי במקרא שלפני זה. (לט) לכו הנני, כ"ל במשא. ונשיתי אתכם,
 חרנמתי כהמתרגם שקדמני ולפי כוונתו, והמאמר הזה ערוך וקלר וראוי להיות משא נסיהם.
 כֹּד (א) היראני, הניא פה נבואתו על לדקיה, כי היא מענין הנבואה הקודמת, כאשר
 נאמר למעלה על הרועים, הנני סוקד עליכם את רוע מעלליכם ואני אקנץ את
 שארית לאני וגו', כן יאמר פה כתאנים הטובות כן אכיר את גלות יהודה וגו', ובתאנים הרעות
 כן אתן את לדקיהו וגו', ובאשר סיים למעלה ונחתי עליכם חרפת עולם וגו', כן סיים למטה
 ונתתים לזעום לחרפה למשל ולשנונה, והעונש כולא בזה בל לרוב על הפשעים אשר חטאו
 לבני אדם, ומזה הענין דבר הנביא נבואות אלו כאשר כתבנו, ולכן חזרם האופר, ובאשר
 העירותי כמה פעמים. שני דודאי, שנ על המראה אשר ראה וידוע לו, ולכן אמר שני

לפני היכל יהוה אחרי הגלות
 נבוכדראצר מלך-בבל את-
 יכניהו בן-יהויקים מלך-יהודה
 ואת-שרי יהודה ואת-החרש
 ואת-המסגר מירושלם ויבאם
 בבל: (ג) הַדּוֹד אֶחָד הַתַּאֲנִים
 טְבוֹת מְאֹד כְּתַאֲנֵי הַבְּכֹרוֹת
 וְהַדּוֹד אֶחָד הַתַּאֲנִים רַעוֹת מְאֹד
 אֲשֶׁר לֹא-תֹאכְלָנָה מֵרַע:
 (ג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלֵי מָה-אַתָּה
 רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וַאֲמַר הַתַּאֲנִים
 הַתַּאֲנִים הַטְּבוֹת טְבוֹת מְאֹד
 וְהַרְעוֹת רַעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא-
 תֹאכְלָנָה מֵרַע: (ד) וַיְהִי דְבַר-
 יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (ה) כֹּה-אָמַר
 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּתַאֲנִים
 הַטְּבוֹת הָאֵלֶּה כֵּן אֲכִיר אֶת-

ס"א יכניה

גלות

מיט פייגען פֿאַר דעם טעם:
 פעל דעם עוויגען הינגע-
 שטעללט [עם וואַר, נאָכדעם
 נבוכדראצר, דער קעניג פֿאַן
 בבל, יכניהו, דען זאָהן
 יהויקים, דעם קעניגס אין
 יהודה, אונד דיא פֿאַרנעה-
 טען פֿאַן יהודה זאַמסט דען
 שמידען אונד דען שלאָססערן
 פֿאַן ירושלים נאָך ככל געשאַגט-
 גען הינוועג געפֿיהרט האָט-
 טען:] (ג) אין דעם אייגען קאַר-
 בע וואָרען זעהר שאַנע פֿייגען,
 וויא דיא פֿריהפייגען צו זיין
 פֿאַלעגען, אין דעם אַנדערן
 הינגעגען זעהר שלעכטע פֿיי-
 גען, זאָ שלעכט, דאַס מאַן
 זיא ניכט געניעסען קאַנטע.
 (ג) דער עוויגע פֿראַנטע מיך:
 וואָס זעהסט דוא, ירמיה?
 איך ערוויעררטע: פֿייגען
 (זעהע מיך), דיא שאַנען זינד
 בעזאַנדערס שאַן, דיא שלעכט-
 טען אַבער זינד זאָ שלעכט,
 דאַס מאַן זיא ניכט געניעסען
 קאַן. (ד) דאַן רעדעטע דער
 עוויגע צו מיר, אונד שפראַך:
 (ה) זאָ שפּריכט דער עוויגע,
 דער גאַטט, ישראל'ס: זאָ וויא דיעזע שאַנען פֿייגען ווערדע איך איינסט מיט וואָהלגע-
 פֿאַל-

ר ש " י

יכניה וכנר פירשתיו בספר (מלכים ב' כ"ד). המרש והמסגר לימיטרא"ה ליפורטי"ר
 בלע"ז ל"א המרש והמסגר מרש ל' מרש והמסגר לשון סוגר כלומר חנמים גדולים בתורה שנשניה
 אחד מהם מדבר הכל שוחקי' מסגר שהיו סוגרים ואין פותח: (ב) כתאיני הבכרות. שנישלו
 כל לרכן בתחלת בכורי מאיגים שהם חביבות על מולאיהם בראשיתם: (ה) כן אכיר את גלות
 וגו'. הכי זה מקרא מסורס כן אכיר לטובה את גלות יהודה שהגליתי כנר יכניה וגלותו:
 אחוש

ב א ו ר

ולא שנים, ועיין מ"ש ב' ב'. (ב) כתאיני הבכרות, התאנה תחט פניה שלש פעמים
 בשנה, והראשונים נקראו בכורים כלשון ערב. (ה) כתאינים הטובות, ר"ל כתאינים הטובות
 נחמדות בעיני מולאיהן, כן אכיר פני יסודה לטובה, ושמתי עיני לטובה על גלות יהודה.
 כי

גלות יהודה אשר שלחתי מן
 המקום הזה ארץ כשדים
 לטובה: (ו) ושמתי עיני עליהם
 לטובה והשבתים על הארץ
 הזאת ובניתים ולא אהרם
 וגטעתים ולא אהוש: (ז) ונתתי
 להם לב לדעת אתי כי אני יהוה
 והיו לי לעם ואנכי אהיה להם
 לאלהים כי ישובו אלי בכל
 לבם: (ח) וכתאנים הרעות אשר
 לא תאכלנה מרע כי כה אמר
 יהוה בן אתן את צדקיהו מלך
 יהודה ואת שריו ואת שארית
 ירושלם הנשארים בארץ הזאת
 והישיבים בארץ מצרים:
 (ט) ונתתים לזועה לרעה לכל
 ממלכות הארץ לחרפה ולמשל
 לשנינה ולקללה בכל המקומות
 אשר אדיחם שם: (י) ושלחתי

פאללען ועהען דיא געפאנגע-
 נען יהודה'ס, דיא איך פאן
 דיעזעם ארטע פער וויעזען הא-
 בע נאך דעם לאנדע כשדים.
 (ו) איך ווערדע מיין וואהל-
 וואללענדעס אויגע אויף זיא
 ריכטען, אונד זיא צוריק פיה-
 רען אין דיעזעם לאנד, איך
 ווערדע זיא אויפבויען אונד
 ניממער אומשטירצען, זיא
 פפלאנצען אונד ניממער אויס-
 רייסען. (ז) איבערדיעס געבע
 איך איהנען איינען זין, מיך צו
 ערקעננען, דאס איך דער עווי-
 גע בן; זיא ווערדען מיר דאן
 איין פאלק, אונד איך איהנען
 איין גאטט זיין, ווען זיא מיט
 גאנצעם הערצען צו מיר צוריק
 קעהרען. (ח) וזיא אכער דיא
 שלעכטען פיינען זינד, דיא
 מאן פאר ווידריגקייט ניכטעס-
 סען קאן [ווא ליטעט דער אויס-
 שפרוך דעם עוויגען], עכען
 זאלאס איך צדקיהו, דען קע-
 ניג פאן יהודה ווערדען, איהו,
 זיינע פירשטען אונד זאואהל
 דען גאנצען איבעררעסט פאן
 ירושלים דיא אים לאנדע גע-
 בליעכען, אלס אויך יענע, דיא
 אין מצרים וואהנען. (ט) איך
 מאכע זיא צום ענטזעטצען, צום

כס

לועה קרי

אינגליקקע אין אללען רייען דער ערדע, צור שמאך, צום שפאטטע, צור פער אכטונג
 אונד צום פלוכע אן אללען ארטען, וואהין איך זיא פערשטאסע. (י) שווערדט, הוננער אונד
 פעסט

ר ש י

(ו) אחוש. לשון עקירה: (ט) לזעה לרעה לכל ממלכות הארץ. שימעו הרעה הנאה עליהם
 כי יבא עליהם ויזכרו: לזניה. גישנו וידכרו הכל בסורענותם:

בשה

ב א ו ר

(ח) כי כת אמר, יתכן שירמי' חזק, כאן מאמר כה אמר ה' להלדיק נפשו שלא יאמר המלך
 כי מלנו נדה את הרעה הזאת, והוא מאמר שוסגר וכאשר תרגמתי.

כִּם אֶת־הַחֶרֶב אֶת־הָרֶעַב וְאֶת־
הַדָּבָר עַד־תָּמוּם מֵעַל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם וּלְאֲבוֹתֵיהֶם:

פעסט שיקקע איך אונטער זיא
כיו זיא גאנץ פֿערטילגט זינד
פֿאָן דעם באָדען, דען איך איה.
נען אונד איהרען פֿאָטערן איינ.
געגעבען.

כֹּה (א) הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה עַל־
יְרֵמְיָהוּ עַל־כָּל־עַם

כה (א) פֿאָלגענדער אויס.
שפּרײך ערנינג אָן

יְהוּדָה בַּשָּׁנָה הָרִבִּיעִית לַיהוֹיָקִים
בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה

ירמיה איבער דאָ גאָנצע ייִדיש.
שע פֿאָלק אים פֿיערטען יאָה.רע יהויקים'ס, דעם זאָהנעס

הַשָּׁנָה הָרִאשׁוֹנִית לְנְבוּכַדְרֶאצַּר
מֶלֶךְ בָּבֶל: (ב) אֲשֶׁר דִּבֶּר יְרֵמְיָהוּ

יאשיהו'ס, קעניגס אין יהודה,
וועלכעס צוגלייך וואָר דאָ ער.שטע רעגיע רוננס יאָהר

הַנְּבִיא עַל־כָּרֶעַם יְהוּדָה וְאֵל
כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר: (ג) מִן־

וועלכערס קעניגס פֿאָן בבֿל.
(ג) דאָמאָלס רעדעטע ירמיהו
צו דעם גאָנצען ייִדישען פֿאָלֿ.קע אונד צו אַללען איינוואָה.נערן ירושלים'ס, אַלזאָ: (ג) זייט

שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַיֹּאשִׁיָּהוּ בֶן־
אֲמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַד וְהַיּוֹם

דעם דרייאצעהנטען יאָהרע
יאשיהו'ס, דעם זאָהנעס

הַזֶּה זֶה שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה הָיָה
דְּבַר־יְהוָה אֵלַי וְאֶדְבַּר אֵלֵיכֶם
אֲשֶׁכֶּיִם וְדִבַּר וְלֹא שָׁמַעְתֶּם:

אמוֹן'ס, קעניגס אין יהודה,
ביו אויף דען הייטיגען טאָג,
דיעזע דרייא אונד צוואַנציג

א' במקום ה' ושלה

יאָהרע הינדורף ערהיעלט איך
אויפֿטרעגע דעם הערן, אונד

איך רעדעטע צו אויך, רעדע.
טע אָפֿט אונד נאָכֿרײקליך,

אָבער איהר געהאָרטעטע
ניכֿט

ר ש י

כֹּה (א) [בשנה] הרביעית. בשנה שנתחמ' גזר דינס שיגלו ושישתו כוס החמה כמו שאמ'
בענין קח את כוס וגו' וקודם גזר דין אמר לנביא להוכיח' אולי ישנו ולא יתחמס
גזר דינס: (ג) שלש ועשרים. יאשיהו מלך שלשים וחת לא מהס שמי' עשרה שנה נשאר תשע
עשר' וארבע של בנו הרי שלש ועשרים: אשכים ודבר. ל' הוזה הייתי משכים ומדבר תמיד:

ב א ו ר

כֹּה (א) הדבר, נפרשה זאת סיים הנביא החלק הראשון מנבואה זאת, להוכיח את עמו על
פניהם ולהגיד להם פשעם בכלל מימי יאשיהו עד הנה, וליעד את העונש הנא עליהם
ועל כל הגוים, ולדעת חכם א' גדול מחכמי באומות, הפרשה הזאת הקדמה לספר אשר נבא
ירמי' על כל הגוים, ויש סעד לדבריו ממאמרים הרבה נפרשה זאת. היא השנה הראשונה,
ולכן נבא להם גם את הדברים אשר יבאו על הגוים. (ג) אשכם ודבר, עיין מ"ג לעיל ז'
י"ג, והאנ"ף במקום השכס כי אותיות אהו"י מתחלפות, ונכתבה יו"ד המשך שלא כמנהג (ד"ק).
ואל